

**ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศ
ที่มีผลต่อการส่งออกทุเรียนไปสาธารณรัฐประชาชนจีน**
**Relationship between Internal and External Factors Influencing
Durian Export to People's Republic of China**

ณัฐชดา เดชพ่วง และ กนกพร ชัยประสิทธิ์

Natchuda Dechpaung and Kanokporn Chaiprasit

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Master of Business Administration Program, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยภายในประเทศที่มีผลต่อการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยภายนอกประเทศที่มีผลต่อการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน (3) เพื่อหาแนวทางเพิ่มศักยภาพในการส่งออกให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์ทุเรียน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้อมูลปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ทุเรียนโดยรวม ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกทุเรียน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปี ตั้งแต่พ.ศ.2549 ถึง พ.ศ.2558 รวม 10 ปี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐมิติแบบสมการถดถอยพหุเชิงซ้อนและใช้วิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares--OLS) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในแบบจำลองนี้สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีนได้ร้อยละ 90.21 ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจีน รองลงมาคือ ราคาส่งออก (F.O.B.) ทุเรียนไทย ผลผลิตทุเรียนไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และมูลค่าการนำเข้าทุเรียนของประเทศจีน ผลการศึกษาในงานวิจัยนี้สนับสนุนให้ผู้กำหนดนโยบายหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มีการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจภาคการเกษตร ปรับโครงสร้างด้านการตลาด หาดตลาดส่งออกใหม่ เพิ่มการใช้สินค้า เพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์คงไว้ซึ่งประสิทธิภาพและเพิ่มศักยภาพการเป็นผู้นำการส่งออกทุเรียนอันดับหนึ่งของโลก

คำสำคัญ: ส่งออก, ทุเรียน, ประเทศจีน

Abstract

This independent study aimed to study the relationship between internal and external factors influencing durian export to People's Republic of China. The data were collected by using the secondary data, i.e. the annual report on durian export from 2006-2015. The EViews program with multiple regression and Ordinary Least Squares (OLS) were used for data analysis. Results showed that the factors in this model could explain 90.21% of changes in durian export. The most influential was China's GDP followed by F.O.B., Thai durian, Thai durian production, currency exchange rate, and China's durian import value. Furthermore, practical issues drawn from this study for the government and policy makers to consider in order to maintain and enhance Thailand's performance in its number one world's durian exporter were presented: economic structural reform of agricultural sector,

restructuring the marketing, seeking new markets, increasing demand, and adding value to products.

Keywords: export, durian, China

บทนำ

ทุเรียน ผลไม้ที่ได้รับการขนานนามว่าเป็น “ราชาผลไม้” ด้วยรูปทรงที่ไม่น่าเชื่อว่าจะรับประทานได้ ทั้งยังมีรสชาติและกลิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นที่ติดอกติดใจทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตทุเรียนอันดับต้น ๆ ของโลก โดยในช่วงเดือนมกราคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ประเทศไทยส่งออกทุเรียนรวมประมาณ 380 ล้านกิโลกรัม มูลค่ากว่า 13,580 ล้านบาท โดยในทั้งหมดนี้ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกทุเรียนสดประมาณ 364 ล้านกิโลกรัม มูลค่ากว่า 12,280 ล้านบาท และประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ ประเทศจีน (จินต๋นกันต์ งามสุทธา, 2557)

ทุเรียนเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมในประเทศจีนมาก และประเทศไทยก็เป็นผู้ผลิตทุเรียนสดรายเดียวที่จีนอนุญาตให้นำเข้า ประเทศจีนเป็นตลาดสินค้าอาหารที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดในโลก ด้วยประชากรที่มากถึง 1,300 ล้านคน ทั้งยังมีการคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 1,475 ล้านคนในพ.ศ. 2050 ประกอบกับประเทศจีนมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มั่นคงและรวดเร็ว ปัจจุบันผู้บริโภคชาวจีนมีแนวโน้มในความต้องการผลไม้ไทยเพิ่มขึ้น จากจำนวนประชากรที่จะเพิ่มมากขึ้นของนโยบายลูกคนเดียว และพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่เปลี่ยนแปลงไปตามรายได้ที่สูงขึ้น ทำให้ชาวจีนนิยมสินค้าที่มาจากต่างประเทศและสินค้าที่มีคุณภาพ

ขั้นตอนการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน จะต้องมีการดำเนินการขออนุญาตก่อนนำเข้า ทุเรียนสดจากประเทศไทยได้รับอนุญาตจากสำนักควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (General Administration of Quality Supervision Inspection and Quarantine of People Republic of China--AQSIQ) ให้เป็นทุเรียนสดที่สามารถนำไปจำหน่ายในประเทศจีนได้ประเทศเดียว โดยนับว่าเป็นสินค้าขั้นสูง (hi-end) ปัญหาที่พบในการส่งทุเรียนไทยไปขายยังประเทศ

จีนคือ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย ที่ผ่านมานานไม่ได้มีการกำหนดเป็นศัตรูพืชกักกัน แต่ปัจจุบันประเทศจีนได้มีข้อกำหนดขึ้นแล้ว ซึ่งหากตรวจพบ เจ้าหน้าที่สามารถเผาทำลายหรือปฏิเสธการนำเข้าได้ในทันที แต่ในทางปฏิบัติหากพบแมลงศัตรูพืชดังกล่าว เจ้าหน้าที่จะมีการฉีดยาด้วยสาร Methylbromide ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เอง (อุไร สุวรรณวงศ์, 2557)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยภายในประเทศที่มีผลต่อการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยภายนอกประเทศที่มีผลต่อการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน
3. เพื่อหาแนวทางเพิ่มศักยภาพในการส่งออกให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์ทุเรียน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (comparative advantage) ของ เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) ในการยึดหลักการแบ่งงานกันทำ ประเทศจะผลิตสินค้าที่ตนได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับอีกประเทศหนึ่งหรือผลิตสินค้าด้วยต้นทุนต่ำที่สุด และส่งออกสินค้าดังกล่าวไปยังประเทศนั้น ในทางตรงกันข้ามก็จะนำเข้าสินค้าที่ผลิตแล้วเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบที่ต่ำกว่าหรือต้นทุนค่าเสียโอกาสที่สูงกว่าจากประเทศนั้น การค้าของโลกก็จะเพิ่มขึ้น (ชนงกรณ์ กุณทลบุตร, 2559)

กลยุทธ์ในการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ได้แก่

1. การส่งออก (exporting) เป็นวิธีที่ง่ายต่อ

การเข้าสู่ตลาดต่างประเทศและได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองของประเทศคู่ค้าน้อยกว่าวิธีอื่น แบ่งได้เป็น 2 วิธี ได้แก่

1.1 การส่งออกทางอ้อม (indirect exporting) หมายถึง กิจกรรมจะมอบหมายให้ผู้อื่นทำหน้าที่ในส่วนที่เป็นการส่งออกสินค้าแทนตนเอง โดยจะใช้คนกลางในประเทศของตนช่วยกระจายสินค้าไปต่างประเทศ

1.2 การส่งออกทางตรง (direct exporting) หมายถึง กิจกรรมจะทำหน้าที่ในการส่งสินค้าของตนไปยังลูกค้าในต่างประเทศโดยไม่ผ่านคนกลางใดๆ เช่น การออกงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ มีการซื้อขายกันโดยตรง ทำให้มีกำไรมากกว่าที่จะต้องผ่านคนกลาง (พงษ์สรรค์ ลีลาหงส์จุฬา และลักคณา วรศิลป์ชัย, 2553)

2. การแลกเปลี่ยนสินค้านี้อาจแบ่งเป็น 2 ประเภท (countertrade) เป็นการซื้อขายโดยแลกเปลี่ยนสินค้านี้ออกไปและกันแทนการใช้เงินตรา ซึ่งมีรูปแบบ ดังนี้

2.1 การแลกเปลี่ยนสินค้าโดยตรง (pure barter) เป็นการแลกเปลี่ยนระหว่างสินค้ากับสินค้า ตามสัญญาแห่งการค้าต่างตอบแทน

2.2 การแลกเปลี่ยนผ่านข้อตกลงล่วงหน้า (clearing arrangements) เป็นการแลกเปลี่ยนสินค้านี้ออกไปและกันตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด หากเกินจากที่กำหนดไว้ ต้องชำระด้วยเงินตราสกุลเงินหลัก

2.3 การค้าแลกเปลี่ยน (switch trading) เป็นรูปแบบการค้าที่มีประเทศที่สามเข้ามาเกี่ยวข้องในการซื้อต่างตอบแทน เนื่องจากประเทศคู่ค้าระหว่างกันอาจไม่ต้องการสินค้าที่ตนได้แลกเปลี่ยนมา

2.4 การซื้อตอบแทน (counter purchase) คือการค้าที่ประเทศคู่ค้าจะทำข้อตกลงกันในการซื้อสินค้านี้ออกไปและกันเพื่อเป็นการตอบแทนทางการค้าและป้องกันการเสียดุลทางการค้า

2.5 การซื้อคืน (buy back) จะเกิดขึ้นในกรณีที่ธุรกิจเข้าไปสร้างโรงงาน หรือจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีหรือบริการอื่นๆ ให้กับประเทศหนึ่ง และยินดีที่จะซื้อสินค้าที่ผลิตจากโรงงานนั้นตามสัดส่วนของการชำระเงินตามสัญญา (ชนงกรณ์ กุณทลบุตร, 2559)

ในปัจจุบันหลายประเทศพยายามส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก เพื่อนำรายได้มาสู่ประเทศ ขณะเดียวกันมีการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อลดการนำเข้าจากต่างประเทศ ได้แก่ ภาษีศุลกากร โควตามาตรการของรัฐบาล การผูกขาด และการเลือกปฏิบัติในการคิดราคาสินค้า มาตรการเหล่านี้ล้วนจะมีบทบาทในทางการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น อันสืบเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ที่ทำการค้าระหว่างประเทศร่วมกัน (กนกพร ชัยประสิทธิ์, 2559)

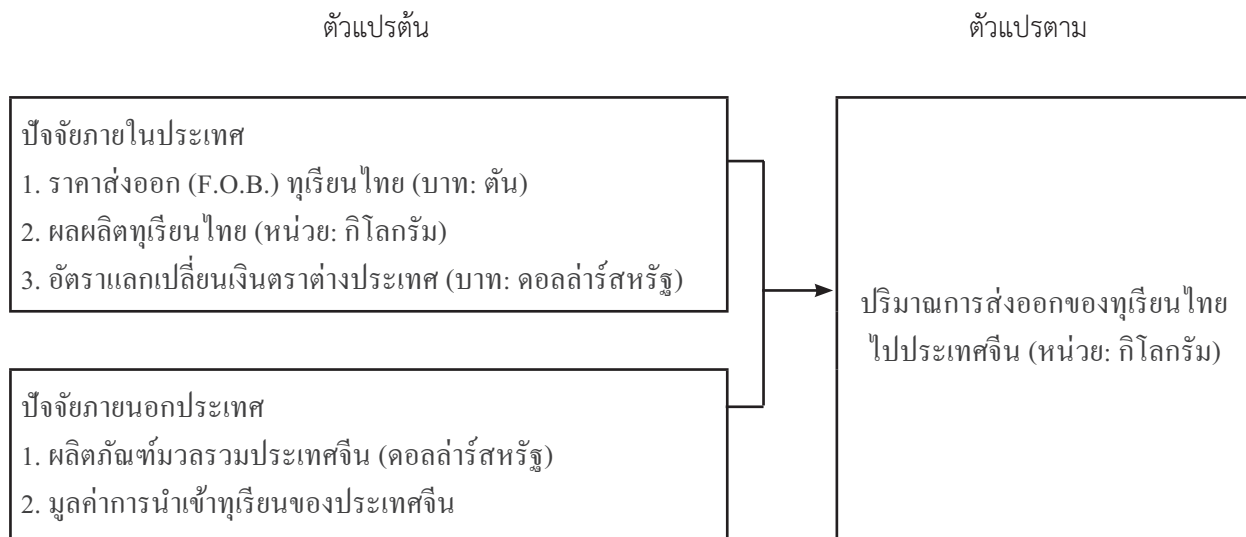
การค้าสินค้านี้ออกไปและกันกับจีน ประเทศจีนเป็นประเทศคู่ค้าสินค้าการเกษตรอันดับ 1 ของไทย โดยในพ.ศ. 2555-2557 มีสัดส่วนการค้าสินค้าการเกษตรร้อยละ 10.48 ของมูลค่าการค้าสินค้าการเกษตรของไทยกับโลก ในพ.ศ. 2555 มีมูลค่าการค้ารวม 127,355 ล้านบาท และมีมูลค่าเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในพ.ศ. 2556 และ 2557 เป็นมูลค่า 140,265 ล้านบาทและ 171,393 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นมูลค่าการค้าเฉลี่ยปีละ 146,338 ล้านบาท โดยมีอัตราการค่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 16.01 ต่อปี ทั้งนี้ ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้าสินค้าการเกษตรกับจีนมาโดยตลอด ในด้านการส่งออกสินค้าเกษตร ประเทศจีนเป็นตลาดส่งออกอันดับ 2 ของไทย โดยในพ.ศ. 2555 ไทยส่งออกไปจีนเป็นมูลค่า 85,686 ล้านบาท และมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในพ.ศ. 2556 และ 2557 เป็น 97,101 ล้านบาทและ 123,314 ล้านบาท ตามลำดับ ในช่วงพ.ศ. 2555-2557 ไทยมีสัดส่วนการส่งออกไปจีน คิดเป็นมูลค่าการค้าส่งออกเฉลี่ยปีละ 102,033 ล้านบาท โดยมีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 19.96 ต่อปี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2559)

ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตสินค้าหลายชนิดที่ยังคงได้เปรียบเมื่อเทียบกับประเทศจีนและคู่แข่งอื่น เช่นทุเรียน ลำไย ส้มโอ มังคุด เงาะ กุ้งแช่ เล้งกอก และมะพร้าวอ่อน เป็นต้น อีกทั้งตลาดจีนยังมีโอกาสขยายการส่งออกได้อีกมาก เศรษฐกิจค่อนข้างมีเสถียรภาพ รายได้ของประชากรดีขึ้น โดยเฉพาะเมืองกวางตุ้ง เซี่ยงไฮ้ หนานหนิง เซียะเหมิน ฟูเจี้ยน ปักกิ่ง และเฉิ่นตู ซึ่งไทยน่าจะมีโอกาสในการเจาะตลาดนี้ได้เพิ่มขึ้น ด้านการขนส่งมีโอกาขยายเส้นทางทะเลมุ่งสู่ตลาดจีนโดยไม่ต้องผ่านฮ่องกง เนื่องจาก การลดภาษีเป็น 0 เปอร์เซนต์ ทำให้ไทยสามารถส่งสินค้า

ไปยังท่าเรือในเมืองต่าง ๆ ของจีนได้โดยตรง เช่น นานกิง กวางตุ้ง เซี่ยงไฮ้ และเซี่ยเหมิน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เส้นทางขนส่งทางอากาศยังสามารถขยายการส่งสินค้าผลไม้ไป

ยังสนามบินเมืองต่างๆ ในมณฑลยูนนานและเมืองอื่นๆ ที่สำคัญได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ราคาส่งออก (F.O.B) ทุเรียนของไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย
2. ผลผลิตทุเรียนไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย
3. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย
4. ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศจีนมีความสัมพันธ์กับปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย
5. มูลค่าการนำเข้าทุเรียนของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ใช้หน่วยวิเคราะห์ดังนี้ ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ทุเรียนโดยรวม ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกทุเรียนในช่วงระยะเวลาเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2558 รวม 10 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EViews ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา ซึ่งเป็นข้อมูลรายปี โดยจะเริ่มตั้งแต่ปี 2549 – 2558 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการคำนวณเพื่อหาค่าต่างๆ โดยมีแบบจำลองดังต่อไปนี้

$$Q_t = a + b_1PT + b_2QTT + b_3EX + b_4CGDP + b_5VI$$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยใช้ข้อมูลย้อนหลัง ได้แก่ ราคาส่งออก (F.O.B) ทุเรียน

ของไทย (บาท: กิโลกรัม) ผลผลิตทุเรียนไทย (หน่วย: กิโลกรัม) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (บาท: ดอลลาร์สหรัฐ) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศจีน (ดอลลาร์สหรัฐ) มูลค่าการนำเข้าทุเรียนของประเทศจีน ปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปประเทศจีน (หน่วย: กิโลกรัม) ตั้งแต่พ.ศ. 2549 – 2558 เก็บข้อมูลจากกรมการส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สถิติการส่งออกกรมศุลกากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมการค้าต่างประเทศ สถิติการส่งออก จากงานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง เรียบเรียงข้อมูลที่ได้มา จัดเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มของตัวแปรที่จะศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ ในรูปของสมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression) ในรูปกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square--OLS) ประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Eviews สำหรับค่าทางสถิติต่างๆ เช่น ค่า T-value จะเป็นค่าที่ใช้สำหรับทดสอบตัวแปรอิสระแต่ละตัวว่ามีผลกระทบต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยค่านี้จะแสดงในรูปวงเล็บ และค่า F-statistic จะใช้ในการทดสอบนัยสำคัญของสมการที่ประมาณค่าว่ามีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ค่า r^2 เป็นค่าใช้พิจารณาว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการสามารถอธิบายถึงการเคลื่อนไหวขึ้นลงตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด โดยอธิบายเป็นค่าร้อยละ การทดสอบการเกิด Multicollinearity การสร้างแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณนั้น อาจจะมีตัวแปรอิสระบางตัวเกิดมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (coefficient of correlation) จะต้องไม่มากกว่า 0.80 การทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรม (autocorrelation) โดยใช้ค่า Probability มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีปัญหา Autocorrelation และการทดสอบปัญหาความแปรปรวนของตัวแปรความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (heteroscedasticity) โดยประยุกต์ใช้วิธี White's Test โดยใช้ค่า Probability มากกว่า 0.05 แสดงว่าไม่มีปัญหา Heteroscedasticity (ชนิษฐา มีสนาม, 2555)

ผลการวิจัย

การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จาก Correlation Matrix พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ มีค่าน้อยกว่า 0.80 ทุกคู่ แสดงว่าตัวแปรดังกล่าวเป็นอิสระซึ่งกันและกัน หรือไม่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบเชิงเส้น ดังนั้น แสดงว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity การทดสอบการเกิดปัญหาสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลา (autocorrelation) ตกอยู่ในช่วงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ไม่มีความสัมพันธ์ลำดับที่หนึ่งระหว่างค่าคลาดเคลื่อนจากแบบจำลอง หรือไม่เกิดปัญหา Autocorrelation การทดสอบปัญหาความแปรปรวนของตัวแปรความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (heteroscedasticity) ตกอยู่ในช่วงที่ยอมรับสมมติฐานหลัก (null hypothesis) ได้ว่า ค่า $P = 0$ แสดงว่าไม่เกิดปัญหา Homoscedasticity

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศที่มีต่อการส่งออกทุเรียนไปประเทศจีน สามารถประมาณค่าความสัมพันธ์โดยใช้รูปแบบสมการเส้นตรง โดยให้ตัวแปร YQT คือ ปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปประเทศจีน X1PT คือ ราคาส่งออก (F.O.B) ทุเรียนของไทย X2QTT คือ ผลผลิตทุเรียนไทย X3EX คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ X4CGDP คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศจีน และ X5VI คือ มูลค่าการนำเข้าทุเรียนของประเทศจีน ได้ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ ดังนี้

$$\begin{aligned} YQT = & 716483019.473 + 2182355.112 X1PT \\ & + 55.258 X2QTT - 6973470.034 X3EX \\ & (2.512)^* (0.833)^* (0.592)^* (-0.777)^* \\ & - 28666106.599 X4CGDP + 0.00092 X5VI \\ & (-3.482)^* (0.070)^* \end{aligned}$$

เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่สำคัญพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.9021 หมายความว่า ตัวแปรอิสระต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ราคาส่งออก (F.O.B) ทุเรียนของไทย ผลผลิตทุเรียนไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศจีน มูลค่าการนำเข้าทุเรียนของประเทศจีน สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม คือ ปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย

ไปประเทศจีนได้ร้อยละ 90.21 ค่า R^2 ของแบบจำลอง มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าแบบจำลอง สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ดี ค่าสถิติ F-Statistic มีค่าเท่ากับ 7.3729 หรืออาจจะพิจารณาจากค่า Prob. (F-statistic) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.0378 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระต่างๆ มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม เท่ากับ 7.3729

1. ปัจจัยภายในประเทศ

1.1 ราคาส่งออก (F.O.B.) ทูเรียนของไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกของทูเรียนไทยไปประเทศจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 2182355.112 และค่าสถิติ T-Statistic เท่ากับ 0.833

1.2 ผลผลิตทูเรียนไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกทูเรียนของไทยไปประเทศจีนทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 55.258 และค่าสถิติ T-Statistic เท่ากับ 0.592

1.3 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณการส่งออกทูเรียนของไทยไปประเทศจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -6973470.034 และค่าสถิติ T-Statistic เท่ากับ -0.777

2. ปัจจัยภายนอกประเทศ

2.1 ผลกระทบมวลรวมในประเทศจีน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการส่งออกทูเรียนของไทยไปประเทศจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -28666106.599 และค่าสถิติ T-Statistic เท่ากับ -3.482

2.2 มูลค่าการนำเข้าทูเรียนของประเทศจีน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกทูเรียนของไทยไปประเทศจีนทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.00092 และค่าสถิติ T-Statistic เท่ากับ 0.070

การอภิปรายผล

ปัจจัยภายในประเทศ

ราคาส่งออก (F.O.B.) ทูเรียนไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกของทูเรียนไทยไปประเทศจีน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ ดะลุนเพียร (2534) ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์เพื่อการส่งออกทูเรียนไปยังประเทศฮ่องกง คือราคาส่งออกทูเรียนของไทย จำนวนประชากรของฮ่องกง และราคาเจาะส่งออกของไทย

ผลผลิตทูเรียนไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกของทูเรียนไทยไปประเทศจีน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวิน ธารกกาญจน์ (2558) ได้กล่าวว่า เนื่องจากปัจจุบันประเทศจีนเป็นตลาดการค้าที่มีขนาดใหญ่ อีกทั้งยังมีประชากรมากติดอันดับต้น ๆ ของโลก ปัจจุบันประเทศไทยยังคงเป็นคู่ค้าที่สำคัญสำหรับประเทศจีน มูลค่าการนำเข้าผลไม้สดและทำให้แห่งหมวด 08 จากประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นปีละหลายหมื่นล้านบาท สำหรับประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นคู่แข่งสำคัญของการนำเข้าสินค้าสู่ประเทศจีนคือ เวียดนาม ซึ่งมีทิศทางหรือแนวโน้มของมูลค่าการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากมีชายแดนที่ติดกับมณฑลกว่างสี และสามารถร่นระยะเวลาการขนส่งผลไม้ไปยังมณฑลต่างๆ ภายในประเทศจีนได้รวดเร็วกว่าขนส่งจากประเทศไทย แต่ผู้บริโภคในประเทศจีนยังคงชื่นชอบและใส่ใจในรสชาติของผลไม้ที่ผลิตจากเมืองไทยมากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณการส่งออกทูเรียนของไทยไปประเทศจีน ซึ่งสอดคล้องกับการงานวิจัยของ กฤษณิ พิสิษฐกุลและคณะ(2556) พบว่า ค่าเงินของประเทศผู้ส่งออกหรือผู้นำเข้ามีผลต่อราคาสินค้า หากเมื่อใดก็ตามที่ค่าเงินบาทของไทยอ่อนค่า ราคาสินค้าที่คำนวณเป็นสกุลเงินของผู้ส่งออกจะมีค่าเพิ่มขึ้น ความต้องการที่จะส่งออกลินค้าจะเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ราคาสินค้าเมื่อคำนวณเป็นสกุลเงินของประเทศผู้ซื้อจะมีราคาสินค้าสูงขึ้น ต้องเสียเงินในการนำเข้าสินค้าน่ามากขึ้น ดังนั้น ผู้ซื้อจะรอนกว่าการอ่อนค่าของสกุลเงินประเทศผู้ขายมีน้อยลงจึงจะทำการซื้อมากขึ้น

ปัจจัยภายนอกประเทศ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศจีนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปประเทศจีน ซึ่งขัดแย้งกับ รังสรรค์ โนชัย (2556) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่ออุปสงค์การส่งออกทุเรียน มังคุด และลำไยของประเทศไทยไปยังประเทศจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ราคาการส่งออกทุเรียน มังคุด และลำไยของประเทศไทยไปประเทศจีนปรับตัวขึ้นราคาผู้บริโภคของประเทศจีน และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวของ ประเทศจีนปรับตัวขึ้นราคาผู้บริโภคของประเทศจีน

มูลค่าการนำเข้าทุเรียนของประเทศไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปประเทศจีน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินธการกาญจน์ พบว่า ปัจจุบันผลไม้เป็นที่ยอมรับสำหรับผู้บริโภคชาวมณฑลยูนนาน เนื่องจากรสชาติผลไม้จากเมืองไทยมีรสชาติที่ดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งผู้บริโภคเชื่อมั่นในคุณภาพของผลไม้ที่นำเข้ามาจากประเทศไทยโดยเรียกว่าเป็น “ผลไม้ไฮโซ” นับว่าเป็นข้อได้เปรียบทางด้านภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่มาจากประเทศไทย ทำให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศจีน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการส่งออกทุเรียนของไทยไปประเทศจีน ซึ่งเห็นถึงความสำคัญของการเติบโตหรือชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศจีนมีผลต่อปริมาณนำเข้าทุเรียนจากประเทศไทย เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจีนเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคชาวจีนมีความต้องการในสินค้านำเข้าหลากหลายชนิดมากขึ้น การนำเข้าทุเรียนจากประเทศไทยจึงเป็นหนึ่งในตัวเลือกซึ่งในอนาคตทางสาธารณรัฐประชาชนจีนมีแนวโน้มที่จะนำเข้าทุเรียนจากไทยมากยิ่งขึ้น ผู้กำหนดนโยบายของรัฐบาล หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจภาคการเกษตรเพื่อปรับโครงสร้างด้านการตลาด หาดตลาดส่งออกใหม่ เพิ่มการใช้สินค้า สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันการเกษตร การพัฒนาการผลิต พัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนามาตรฐานสินค้า วิจัยและพัฒนาสายพันธุ์เพื่อเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์ ให้คงไว้ซึ่งประสิทธิภาพและเพิ่มศักยภาพการเป็นผู้นำการส่งออกทุเรียนอันดับหนึ่งของโลก

References

- Chaiprasit, K. (2016). *International trade theory*. Retrieved from <http://www.journal.rmutt.ac.th:8080/index.php/mmr-vol1/article/view/680/530> (in Thai)
- Dalunaphet, A. (1991). *Factors affecting Thai export demand for durian*. Retrieved from http://kukr.lib.ku.ac.th/db/B KN/search_detail/result/212433 (in Thai)
- Kuntonbutrs, C. (2016). *Mode of entry to international marketing*. Retrieved from <http://www.bus.rmutt.ac.th/thai/journal/chanongkorn/c3.html> (in Thai)
- Leelahongjutha, P., & Worasilchai, L. (2012). *Strategies to enter the international market of SMEs entrepreneurs*. Retrieved from http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/30_2/pdf/aw24.pdf (in Thai)
- Misanam, K. (2012). *Determinants of Thailand's export of cut-diamonds to Hong Kong*. Master of Education Thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. (in Thai)

- Ngamsuttha, C. (2014). *Durian turning point*. Retrieved from <http://lnli258mutita.blogspot.com> (in Thai)
- Nochai, R. (2013). *Export demand function estimation for Thai fresh fruits*. Retrieved from file:///C:/Users/Alice/Downloads/Fulltext%232_177923.pdf (in Thai)
- Office of Agricultural Economics. (2016). *Trade between Thailand and China*. Retrieved from <http://www.oae.go.th/biae/download/Trade/TradeTH-CN.pdf> (in Thai)
- Pisitsuppakul, K. (2015). *Behind the market and pricing of Thai rubber*. Retrieved from https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_90.pdf (in Thai)
- Suwannawong, A. (2014). *Durian turning point*. Retrieved from <http://lnli258mutita.blogspot.com> (in Thai)
- Thankankarn, K. (2015). *Trade potential for Thai fresh fruits exports to Yunna province, China PDR*. Retrieved from <http://postgrads.mfu.ac.th/ckfinder/userfiles/files/File17.pdf> (in Thai)

